

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului :</p> <p>Pe un an 240 Lei Pe jumătate de an 120 Lei Pe un pătrar de an 60 Lei Un număr 5 Lei Pentru străinătate pe un an . . . 300 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor :</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concursuri, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
---	---	---

Inălțarea Domnului.

Patruzeci de zile după învierea Sa din morți, Iisus se înalță la ceruri. Acolo duce în triumf chipul răscumpărat al lui Adam, și — după neîntrecuta cântare de mărire — *împreună șezător pe scaunul Părintelui îl face.*

Minunea înălțării Sale o vede un cerc restrâns de oameni, apostolii Domnului, și ei i se închină Lui (Luca 24, 52).

*

În dumnezeescul plan de mântuire, înălțarea la cer a Domnului nostru Iisus Hristos strălucește în nebănuite proporții, ca momentul decisivei proslăviri a spiritualității. Culminant și dominator el reprezintă stadiul final al procesului universal de mântuire, care aduce robilor de eri, flamura definitivei izbăviri.

Adam, omul eșit din mâna lui Dumnezeu, cu o libertate provocatoare a călcat legătura dragostei cu Făcătorul său, rupându-o. Ceriurile cu mărirea lor rămân de-acum o patrie străină, mai bine zis o patrie pe care Adam o renegase. Patria fericirii, a mării, a desăvârșirii nu mai este pentru el. Și el trăește într-o lume de simțiri tari, care-i aduce lui satisfacție momentană, în lumea materiei.

Cât de majestuoasă, cât de profund divină apare grația Tatălui ceresc care ne recheamă în împărăția lui prin însuș Fiul său! Cu el în lumea îngerilor, a heruvimilor și serafimilor. O, adâncă înțelepciune, care prin cele smerite lucești! o, îndurare și nemărginire a iubirii, ce umpli ceriul și pământul cu bunătatea ta!...

Nourii păcatelor ce învăluiseră pe Adam n'au atins vre-odată frumusețea gândului dumnezeesc, și planul economiei cerești l-a păstrat pe el apt să reintre în grația de odinioară.

Iisus Hristos Mântuitorul, prin înălțarea sa la ceruri îi deschide porțile acestei împărății, *împreună șezător pe scaunul Părintelui îl face.*

Pe lângă rostul divin și pecetea spiritualității creștine, înălțarea la cer oferă un profund înțeles simbolic.

Iisus cel înălțat ridică spre ceruri, spre puritate și candoare, *spre spiritualitate* — căci asta simbolizează înălțimile — cugetele și simțirile noastre. Salvând delat moarte pe om, Iisus continuă a griji de izbăvirea lui completă, iată de ce s'a nălțat El la ceruri!

Moartea este lutul, este materia și pofta ei, aceea care a scos odinioară pe Adam din sânul Raiului. Ceriul dimpotrivă, aduce mângăiere, bine, fericire; cerul este viață, adevărata viață...

Iisus cel înălțat cu corpul său la cer cheazăște spiritualitatea ființei noastre, *viața ei în linia planului celui din veac.* Grijiile, necazurile sunt lucruri trecătoare, semne și imperfecțiuni ale materiei, ci sufletul ridicat spre cer e semnul biruirii lor!

Cerul, tronul unic drept, unic credincios, constituie privilegiul nostru, al cetățenilor împărăției lui Dumnezeu. Mai avem noi îndrăzneală a ne plânge, a ne tângui la griji și nedreptăți? Da, acesta e marele, neprețuitul favor pe care Iisus îl îmbie celor iubiți ai săi!...

De aceea, smeriți în fericirea noastră, ca odinioară apostolii săi, *ne închinăm Lui.*



Ziua eroilor.

Una din trăsăturile eroului, chiar cea de căpetenie, este sinceritatea. Ni-o spune rațiunea, simțul comun. Carlyle în „eroii“ săi proslăvește sinceritatea eroului.

După judecata elementară, eroul ni se înfățișează ca martirul unui ideal, al unei idei sau porniri a inimii sale. Motivul psihologic desprins din ținuta lui este cu adevărat sinceritatea. În nota acestei sincerități — față cu sine și deci cu idealul său, omul adesea trebuie să ia cununa martirajului. Iată-l dar pe bietul om de rând, un necăjit muritor, pe care tăria sufletului său îl promovează erou!...

În de comun ne-am obicinuit să rezumăm în noțiunea erou pe soldatul mort pe câmpul de război sau câmpul de onoare cum i se mai zice. Cu adevărat sunt și aceștia eroi!

Aici, dincolo, pretutindeni unde răsare o cruce, ca și acolo unde semnul sfânt nu mai răsare, la căpătâiul soldatului răpus în război, avem un grăunte de erou! Nu sunt aceștia eroii legendari, nu sunt ei cei cari au eluat libertatea noastră, dar sunt și ei eroi! Eroii sufletelor noastre robite, eroii crudului ideal pe care nu ei l-au vrut, dar pentru care ei au luptat. Au luptat, căci au făcut jurământ și ei au ținut la sfințenia jurământului. Iată sinceritatea bietului erou, nume închis într'un mormânt stăpânit de moarte și uitare!

Eroii noștri nu sunt necunoscuți, ei sunt părinții, frații noștri, unii prăjiți de soare pe stâncile Carstului, alții îngropați în minele siberiene și toți risipiți în cele patru vânturi, unde moartea i-a chemat la sine. Ce exemplu măreț de abnegație..., ce monumente ale vecinicii n'au ridicat ei prin jertfa inimii lor, bieții copii ai brazdei și ai sărăciei noastre!

Cu ce răsplătește și cum răsplătește contemporaneitatea atâta jertfă, aproape supraomenească jertfă?! Noi Românii cari am beneficiat în așa îmbelșugată măsură de rodul eroismului lor, ce prinos de recunoștință aducem memoriei lor, cu ce răsplătim jertfa lor imensă? Parăzile mari, retorismele și florile noastre? Asta e prețul de răscumpărare a bunătăților multe, pe cari jertfa lor le-a rodit...

Ci faptele noastre desmint zi de zi, clipă de clipă sinceritatea recunoștinței noastre. Ele batjocuresc și sfidează curăția sentimentului uriaș al eroilor. Ele provoacă șiucid orice grăunte de eroism semănat de faptele lor...

Cum ne mai înfățișăm drepti în fața crucilor celor înclinate și rupte... astăzi la ziua eroilor? Și le spunem vorbe de neuitare, și îmbărbătăm pe alții, pe cei umili și pe copii la culmea acelorasi sentimente...

Tristă este viața eroilor, dar mai tristă e moartea lor! Din an în an o primenește câte unul dintre noi și o poartă în triumf un ceas, o zi, și pe urmă, la anul o repetă iar.

Ziua eroilor, 1935.

Situația imperiului bizantin și lupta contra icoanelor.

De: Prof. C. Rudneanu.

Între asttel de împrejurări vine la putere pe tronul imperiului bizantin în veacul al VIII-lea dinastia *isauriană*, — Isauria, provincie între Siria și Cilicia.

Împărații din această familie Leon III și Constantin V voiau să facă o mare reformă religioasă, pe lângă reformele politice, administrative ce le-au întreprins mai înainte. Acești doi împărați erau viteji, dar incuți și ușor influențabili, de acest fapt se folosiră arabii și evreii începând să dea sugestii împăraților în sensul că icoanele — adică închinarea la ele — constituie *idololatria*. Icoanele au fost prin ordin împărătesc ridicate sus, iar călugării persecutați. Și acești împărați sunt cunoscuți în istorie sub numele de „*iconoclaști*“. Hotărîrea împăraților isaurici era de ordin *politic-religios*. Aceste două cauze i-au determinat să ia o astfel de hotărîre, ostilă icoanelor. Leon III care veni din o provincie îndepărtată a Asiei, cu anumite prejudecăți față de icoane, repede s'a lăsat convins de contrarii icoanelor — dar trebuie să accentuăm, că nici el nici fiul său n'au fost niște liber cugetători, niște raționaliști cum cred mulți, *nu!* Ei erau pur și simplu niște oameni cari reprezentau vremea lor, oameni de stat cari în fiecare moment își vedeau periclitare interesele statului datorită puterii prea mari pe care călugării o aveau în mănăstiri și în afară de mănăstiri. S'au petrecut atunci scene dure-roase, icoanele sfinte au fost scoase din Biserica și din mănăstiri, strivite, batjocurite iar călugării prinși, închiși, arși, schinguiți și mulți omoriți.

În Siria se ridică sf. Ioan din Damasc, numit și *Damascenul*, aflător sub dominațiunea mohamedană. El este mai chemat dintre toți autorii vremii să ne dea o descriere cât mai

amănuțită despre grozăviile petrecute atunci. „Icoanele sfinte zugrăvite pe pereții mănăstirilor erau mângălite cu var, altele trase în jos și atârinate de ușa bisericilor, sfărâmate, călcate în picioare“.

Ioan Damascenul spune împăraților: „Sunteți oameni ai războaielor. Nu cu sabia aceasta plină de sânge se hotărăse rosturile Bisericii. Biserica nu se amestecă în rosturile Cezarului, ei bine, nici Cezarul să nu se amestece în rosturile Bisericii! Sinoadele hotărăsc, unde vin patriarhii din toată lumea, nu falsele sinoade „sinedriile jidovești“ unde nici un patriarh nu se înfățișează decât creatura imperială din Constantinopol. Sinoadele voastre sunt adunări de insultă pentru Biserică, ale căror rezultate nu pot fi decât nule. Șase sinoade anterioare canonice au sfințit icoanele și le-au recomandat. Sinoadele acestea ad-hoc, alcătuite din lingușitorii Curtii n'au nici un preț înaintea nimănui. Au fost atâția împărați ticăloși. Oare dela împăratul care poate fi ticălos și rău își va lua Biserica, ea care trebuie să rămâie totdeauna morală, curată, îndreptările Sale? Hoțești sunt Incrucile cari se fac cu sila și nu cu încredințarea“.

Apărarea icoanelor a mers până la revoltă politică și dinastia isaurică a fost înlăturată pe timp de 2 ani (741—43) prin ridicarea lui Artabast pe tron, dar din nou se deslănțue lupta contra icoanelor. Un contemporan ne spune că intenția guvernământului a fost să nimicească definitiv viața mănăstirească din împărăția de Răsărit — dar călugării au rezistat cu toată demnitatea, cu o chemare sfântă pentru triumful adevărului și a dreptății, mulți însă și-au părăsit locurile ducându-se în Italia și alte părți. Politica religioasă a primilor isaurieni a semănat sămburele diviziunii și a nemulțumirii. Leon IV. (775—780) care urmă după Constantin V. a continuat tradiția imperială de mai înainte și după el împărăteasa Irina, regenta tinărului împărat Constantin VI-lea căută să sprijinească pe ortodoxi și restabili cultul icoanelor, de aceea ea trebui să neglijeze luptele contra musulmanilor cari în 782 au ajuns până la *Crisopolis* în fața Constantinopolului și în 783 a încheiat o pace foarte umilitoare cu Kaliful.

Cu ajutorul patriarhului *Tarasios* a ținut la 787 un *sinod ecumenic* la *Nicea* unde a condamnat crezia iconoclastă și a restaurat cultul icoanelor, într'o bucurie de nedescris fiindcă astfel se făcea din nou apropierea dintre Biserică și Stat. Sinodul fixă *dogma* sau învățătura bisericii după care nu numai că este permis, ci

folositor, plăcut lui Dumnezeu a avea icoane religioase și de a le da cinstea cuvenită, apoi că se cuvine să dăm icoanelor sfinte numai închinare nu și adorare, și că această închinare ce se dă sfințelor icoane este numai relativă, pentrucă ea se dă icoanei numai pentru persoana care este reprezentată pe icoană. Sinodul dela *Nicea* însă n'a putut pune capăt pe deplin luptelor. A doua perioadă a luptelor contra icoanelor se începe dela 802—842. *Niceforos I.* (802—811), un împărat inteligent dar lacom, voi să refacă finanțele imperiului și începu să lovească în averile Bisericii. În acest timp se ridică din mănăstirea sf. Ioan dela *Studion* din Constantinopol, egumenul *Teodor* care a devenit cel mai mare apărător al Bisericii. El a fost și un poet religios și a luat luptă deschisă față de împărății nevrednici. Lupta de prigonire a icoanelor se începe pe vremea lui *Leon V.* Armeanul (813—820) și sub cei doi regi din dinastia frigiană *Michail II.* (820—29) și *Teofil* (829—42). Timp de 30 ani imperiul a fost crunt lovit. În 815 conciliul reunit la sf. Sofia din nou persecuta icoanele și la 753 din nou se deslănțui furia. *Teodor Studitul* a murit în exil la 826, iar la 832 un decret a fost dat prin care toți aderenții icoanelor au fost persecutați. După moartea lui *Teofil* regenta *Teodora* cu consiliul fratelui său *Bardas* s'au hotărât să pună capăt luptei iconoclaste. Ea ținu sinodul dela 843 în Constantinopol prin care se pune pace în Biserica ortodoxă.

În luptele acestea s'a distrus monumentală artă bizantină, comori întregi de artă s'au pierdut în felul acesta. Arta care s'a manifestat în toată splendoarea ei prin influența binefăcătoare a religiei creștine, care a avut la bază acel sentiment care a dominat viața creștină: dragostea creștinească în interiorul sufletului și în exterior a căutat să redea cât se poate mai bine *frumosul*. Primul principiu al acestei arte a fost realizarea și afirmarea personală și formală a nouilor idei, cum sunt marea lege a fraternității și solidarității, care a șters pentru totdeauna sclăvia lumii vechi ridicând demnitatea omenească și proclamând dogma nemuririi sufletului. Această artă creștină a făcut să dispară viziunea materială a lucrurilor, relevându-se tot mai mult *imaterialul*, infinitul, care-l ridică pe om înspre Dumnezeu. Și acești pictori bizantini, atunci când se apucau să redea toate scrierile sfinte, turnau tot sufletul lor în acele mărețe icoane, fiindcă ne spune sf. Vasile despre formele de artă ale picturii: „că acești pictori au făcut atât de mult pentru religie prin tablourile lor ca și

predicatorii mari prin predicile lor". Inticaga operă de artă picturală ne face să contemplăm pe Dumnezeu în toată sfințenia sa.

Dar noi vedem că în zilele noastre asemănător împăraților isaurieni incuți sunt sectarii baptiști, mileniști, nazareni, cari fug de icoanele sfinte, nu vreau să-l vadă pe Dumnezeu și consideră cultul icoanelor ca păgân, spunând că primii creștini n'au avut icoane și că nimeni nu îndrăznește să desemneze figura Mântuitorului. Dar acești rătăciți se înșală amarnic, fiindcă ei nu cunosc istoria adevărată a creștinismului, sunt orbiți de cuvinte pe cari nu le înțeleg, sunt prea mici la suflet ca să se poată ridica până la supremul adevăr al cinstirii icoanelor. Noi știm însă că primii creștini se adunau în catacombe unde își făceau rugăciunile lor, pe pereții lor sunt gravate o mulțime de chipuri sfinte, scene sfinte din sf. Scriptură, unele din secolul III, II și chiar I. S'a găsit în Antiochia, cel mai însemnat centru creștin după Ierusalim, un minunat potir de argint, împodobit pe din afară cu chipul Mântuitorului și al sf. apostoli, precum și sf. Duh ca porumbel în relief. Cei mai mari învățați creștini ai artei creștine s'au pronunțat și spun că potirul datează din veacul I.

Mântuitorul s'a găsit mult înfățișat în chip simbolic, prin păstorul cel bun, printr'un miel, pește, ancoră, ramură de măslin sau literele grecești cu cari începe numele Lui, pentru că așa cerea obiceiul și nevoia timpului de persecuție și de luptă cu păgânismul ca să prefere simbolul chipului adevărat. Simbolul înfățișează pe Mântuitorul și era cinstit ca atare. Dacă creștinii ar fi fost împotriva, atunci ei nu l-ar fi înfățișat nici simbolic. Este bine stabilit că Biserica înfățișează chipurile sfinte încă dela sfârșitul secolului I. Ele serveau ca podoabe ale bisericilor și ca învățătură și zidire sufletească a creștinilor și erau ținute cu mare cinste.*)

În Biserica noastră ortodoxă icoanele se bucură de o importanță deosebită, dar și locuințele noastre sunt împodobite cu icoane și în fața lor credincioșii își spun rugăciunile lor.

Icoana ne trezește și ne dă acel sentiment real al prezenței lui Dumnezeu — de aceea trebuie venerată!

(Sfârșit)



*) Dr. TEODOR M. POPESCU: Cum falsifică baptiștii istoria creștinismului, pag. 48—55.

Episcop Nicolae Velimirovici :

Unui zelos cetitor al sfintei Scripturi care întrebă: dece s'a arătat Duhul Sfânt în chipul focului ?

Când Domnul s'a botezat în Iordan, Duhul Sfânt s'a arătat în chip de porumb. S'a arătat nu pentru a adăuga ceva lui Hristos, ci pentru ca astfel simbolic să anunțe ceace este într'ânsul: nerăutate, curăție și blândețe. Porumbelul acesta chiar și semnifică. Iar când au fost adunați apostolii în ziua cincizecia după Înviere, Duhul li s'a arătat în chipul limbilor de foc. Li s'a arătat în chipul focului spre a le lua ceva și spre a le adăuga ceva. Adică, să le ia orice păcat, orice neputință și temere și orice neprihănire duhovnicească și să le dăruiască putere, lumină și căldură. Chiar aceea ce și focul reprezintă simbolic: putere, lumină și căldură. Tu ști cât e de puternic focul, ști cum luminează și cum încălzește. Însă, atunci când vorbești despre Duhul Sfânt, ferește-te să nu cugeți trupește ci duhovnicește. Deci, e vorba despre puterea duhovnicească, despre lumina duhovnicească și despre căldura duhovnicească. Cu aceste trei arme duhovnicești a înarmat Duhul Sfânt contra lumii pe ostașii lui Hristos, cărora învățătorul le-a interzis a purta și toiagul armei fizice.

De ce flacăra focului s'a ivit în chipul limbilor deasupra capetelor apostolilor? Deaceia pentru că apostolii cu limba au trebuit să răspândească popoarelor vestea cea bună, Evangelia adevărului și a vieții, Știința pocăinții și iertării. Prin grai au trebuit să învețe, prin grai să vindece, prin grai să aline, prin grai să povățuiască și să conducă, prin grai să administreze Biserica. În fine prin grai să se și apere. Căci, Conducătorul le-a spus și le-a repetat, să nu-i înfricoșeze prigonitorii și să nu se îngrijoreze ce vor răspunde în fața tribunalelor — ei, oameni simpli. *Nu veți grăi voi — zice — ci Duhul Tatălui vostru va grăi din voi.* Oare se putea grăi numai cu sărmana limbă omenească despre cea mai mare și îmbucurătoare veste, care a străbătut vre-odată până la urechile omenești, că s'a arătat Dumnezeu pe pământ și a deschis oamenilor poarta vieții de veci? Oare dela om și din a omului pieritoare fire s'ar fi putut revărsa pe cadavrul imperiului roman acel balsam dătător de viață aduimecat până la capătul lumii. Nicidecum și nicicând. Ci, numai din focul Duhului dumnezeesc, care prin gura sfinților apostoli a turnat asupra întunerecului pământesc scântele ceriului.

Ci, oh! fiule al omului, oare tu n'ai simțit nicicând în sinea ta Duhul lui Dumnezeu? Uite, și tu ești botezai cu Duh, — cu apă și cu Duh. Oare în sinea ta nici când n'a răsărit pe neașteptate vre-un gând luminos, vorba tăcută a Duhului Sfânt? Oare nicicând, asemenea unui vânt pe neașteptate, nu s'a înfierbântat în inima ta dragostea față de Creator, iar din ea a ochilor lacrimi?

Incredințează-te voii lui Dumnezeu și ve-ghează asupra celorce se petrec în sufletul tău și vei cunoaște minunea Cincizecimii care s'a săvârșit asupra apostolilor.

Pacea și mângăierea dela Duhul Sfânt.

Traducere din limba sârbă de:
Pr. A. Uroș-Doloveanu.

Săptămâna.

„Biserica vie este aceea care fără să neglijeze dogma și tipicul — nu i se consacră exclusiv — ci urmărește transformarea Ei într'o instituție de stat, tot atât de importantă și de necesară ca și Școala și Armata”.

M. Sa Regele la Bălți.

În Dumineca V. s'a ținut Sinodul eparhial. Din presă și din rezultatul publicat în „Foaia Diecezană”, aflăm că veneratul Sinod în acest an a fost la înălțimea trecutelor sinoade de pe vremuri, când rolul Bisericii ca factor național ocupa cele mai impresionante momente.

Multe și variatele probleme ale Eparhiei noastre, concretizate în rapoartele secțiilor, au aflat cel mai larg răsuneț. Ba, veneratul Sinod din proprie inițiativă a pus în discuție și înmulțirea numărului protopopiatelor precum și a gravei probleme național-bisericești din comunele cu populație mixtă. Cu alte cuvinte, se resimte un suflu nou în raportul dintre cler și mireni și implicit în Biserică și componenții vii ai ei.

*

În vremea din urmă, dar în deosebi în săptămâna trecută, s'au auzit glasuri înalte, cari cer tot mai insistent ca Biserica să fie vie, atât în cadrul strict tipiconal și dogmatic, cât mai ales în cel național-ortodox. După felurite încercări politico-economice, încercate vreme de 17 ani s'a ajuns la concluzia, că fără contribuția largă și efectivă a Bisericii nu se poate face o muncă constructivă în ansamblul național. Acest lucru a fost constatat de cler, dar cu atât mai puțin de politicieni. Preotul în toate veacurile a fost considerat factor important în Stat. Diferitele curente politice au căutat să exploateze

această situație și au atras sub masca tuturor promisiunilor pe preoți în diversele tabere cu fel de fel de firme. Ca apoi după 17 ani, când unitatea clerului a fost sfărâmițată, să vină cu acuzațiuni, fără a-și da osteneala să cerceteze geneza răului.

Pentru **Preoțime** nu pot să fie indiferente cuvintele Prea Sfințitului: „Ajutați-mă să scot preoții de sub obligații străine de preoție...” cuvinte rostite în plin sinod, când portretul era zugrăvit în culori diformate.

Și în acelaș timp — poate aceleași minute — însuși Regele Țării, exprimă la Bălți acelaș gând, dar îmbrăcat într'o formă de ansamblu național.

*

Mântuitorul Hristos a poruncit ca Biserica să fie vie. Imperativul național cere ca Biserica să activeze. Sunt două porunci minunate întinchipate în ortodoxismul nostru național.

Dacă se constată că factorul Biserica este a se înălța la rangul unei instituții de Stat alături de cele mai importante așezăminte ale sale, se cere ca cei chemați a conduce destinele de Stat, să activeze — ca membri componenți ai Bisericii național ortodoxe — în linia necesităților naționale ortodoxe, fără alte gânduri lăaturalnice.

Ajutați să iese preoții de sub obligații străine și Biserica vie va fi.

Pr. Traian Constantin.

Dr. Aurel E. Peteanu:

**Din galeria marilor dispăruți ai Banatului:
Prof. univ. Dr. Iosif Popovici.**

Cunoscutul cercetător al figurilor bănățene, directorul de liceu din Lugoj, dl Dr Aurel E. Peteanu ne descrie în 50 de pagini viața și opera profesorului universitar Dr Iosif Popovici.

Dr Iosif Popovici a fost un mare cărturar al Banatului. A lăsat urme adânci în viața culturală din Banat. Născut din familie preoțească la Cliciova în 19 Februarie 1876, județul Severin „comună situată în apropierea Lugojului, cu ogoare bogate și livezi zimbitoare, spălată de valea încântătoare a Begheului”, frate cu mult regretatul protopop Dr Gh. Popovici al Lugojului. Studiile primare le face în satul său natal apoi continuă la liceul din Lugoj, trecând mai târziu la Brașov, la liceul ortodox român. Pretutindeni se distinge prin învățatură și purtare bună. Studiile universitare le face în Graz, Lipsca și

Viena unde-și ia doctoratul în filologia clasică cu teza: „*Einige der Hauptkriterien der ältesten slav. Lehrwörter in Rumänischen*“. După obținerea doctoratului, continuă studiile universitare la Zagreb, apoi la Paris unde la Sorbona urmează cursurile de specializare, la: „*L'Ecole pratique des Hautes Études*“, „*Le Collège de France*“ și la „*L'Institut Catholique*“. Pretutindeni caută ca să învețe cu o deosebită sârguință, iar la Paris în 1901 Iosif Popovici obține diploma de „**maître en phonétique**“, cea mai mare distincție pentru fonetica experimentală acordată de universitatea catolică. Iosif Popovici s'a pregătit multă vreme în laboratorul de fonetică experimentală al marelui savant francez, abatele *P. Rousselot* creatorul acestei științe. Întors acasă ajunge docent pentru limba și literatura română la Universitatea din Viena, aci face cunoștință cu o mulțime de învățați germani — totuși sufletul lui latin, nostalgia neamului vibrează și 'n „Drapelul“ din Lugoj a lui V. Branișce publică articolul intitulat „*La Renaissance Latine*“ (Renașterea latină) idei dintre cele mai nobile și expresive. În 1905 face o explorare filologică pe meleagurile Adriaticii în țara Istro-Românilor, țara Cirebirilor. Acolo determină prin cercetările filologice dialectul acestora și arată importanța lor pentru limba românească. În toamna anului 1905 constrâns de împrejurări e silit să părăsească Viena, venind în Budapesta. În jurul lui se grupează toți tinerii români din Ardeal și Banat. Cuvântul lui devine hotărâtor, catedra de limba română devine un amvon al naționalismului. Din cauza că a colaborat la ziarul „*Lupta*“ a trebuit să îndure multe mizerii. În timpul războiului mondial a servit în armata austro ungară în Jicin din Cehoslovacia de azi, în acest oraș Iosif Popovici, țese mereu visul de aur al redeschterilor naționale alături de prietenii săi bănățeni: Dr L. Cigăreanu, Dr C. Jurca, Ing. silvic L. Câmpeanu, Dr I. Gaița, profesorul Isac Linția, etc. După înfăptuirea idealului național ajunge profesor titular pentru filologia slavă la Universitatea din Cluj (1919—1928) aci depune o muncă uriașă pentru ridicarea nivelului științific al studențimii române. Slavistica, catedra ce o deținea „*Ioța Popovici-Bănățeanul*“ a fost una din cele mai de seamă, datorită rarelor espuneri, concepțiilor originare, inițierilor sănătoase, pe cari le promova din belșugul sufletului său. Studiile publicate în această direcție e dovada cea mai eclatantă. Ii sunt cunoscute discuțiile ce le-a avut și hotărârile dârze ale lui Iosif Popovici în fața filologilor streini ținute în 13, 14, 15 Aprilie 1925 la București. Dar a mai lucrat și în calitate de deputat al Reciței-Montane,

între anii (1922—1926) apoi a rezolvit diferite probleme școlare și culturale din Banat. În 26 August 1928, răpus de o boală grea moare în etate de 52 ani în Cluj, cetatea universitară. Rămășițele sale pământești au fost aduse și așezate conform dorinței sale în 29 August 1928 în comuna *Cliciova* în Banatul său iubit, alături de bunii săi părinți.

În partea II găsim „Bibliografia operelor sale științifice“ (studii, comunicări, articole etc.) 49 la număr. În a III parte sunt „*Anexe*“, cuprinzând estrase din opera sa: „*La Renaissance Latine*“, „*Portul fetelor în poezia populară*“, cu exemple, „*Sgrisoare deschisă d-lui profesor Ljubomir Stoianovici la Belgrad*“, „*ce să știe Sârbii!*“ Sunt pagini admirabile de literatură de naționalism, de bănățenism.

E bine, că d-l Dr Aurel Pcteanu ni le-a reamintit, a adunat într'un tot viața și opera prof. univ. Dr Iosif Popovici, fiindcă ea ne trezește la muncă, ne încurajează în acțiunile noastre și mai presus de toate ne lămurește munca pozitivă a unui harnic fiu al Banatului, pe care l-am cunoscut, cu care ne-am întâlnit în Clujul universitar și pentru sprijinul ce l-a acordat multor studenți bănățeni generația de azi e datorare să cinstească pe toți ceice s'au străduit să ridice renumele glicii strămoșești.

Istoria culturală a Banatului va păstra opera lui Dr Iosif Popovici, alături de a mult regretatului protopop Dr Gh. Popovici, ca cele mai prețioase îndemnuri de muncă națională și idee bănățeană!

Prof. C. Rudneanu

Ș T I R I

Dl ministru Alexandru Lapedatu președinte al Academiei Române. Înalta instituție culturală a ales pentru ciclul de acum pe dl Alexandru Lapedatu ca președinte al ei. În afară de activitatea politică, noul președinte are mari și frumoase merite pentru știința românească, îndeosebi cea istorică. Cu alegerea d-sale se dă Transilvaniei deosebită cinste, iar unui om de cultură binemeritată apreciere.

Înălțarea Domnului, ziua eroilor, s'a scrbat cu dușos și impunător fast în orașul nostru. După sfânta liturghie, săvârșită de un sobor mare de preoți, s'a făcut procesiune la cimitir. Aci au rostit cuvântări: pâr. C. Buracu, dir. Gh. Neamițu și Col. M. Iiescu. Toți vorbitorii au preamărit jertfa eroilor, îndemnând la cinstirea mormintelor și a memoriei lor.

† **Eugen Goga** un distins scriitor și om de aleasă structură sufletească a murit în floarea vârstei. Defunctul este fratele marelui poet Octavian Goga și autor al romanului de mare viziune *Cartea facerii*. Odihnească în pace!

Comunicat.

Spre orientarea preoțimei se comunică, că, Ministerul de finanțe, la cererea unor preoți, a încuviințat ca „Bonurile de impozite“ primite în contul salariului pro 1932, să se compenseze în impozitele restante pe acelaș timp.

Cererea de compensare trebuie înaintată prin formularele tipărite, ce se pot primi la percepții — prin Ministerul Instrucțiunii și al Cultelor — indicându-se Nr. 23088/935 al ordonanței de plată și Nr. 21745/935 al Ministerului de Finanțe, cu care s'a dispus ordonanțarea acestor salarii restante.

Totodată se va indica în cerere și Nr. de serie al bonurilor cu care dorește să se facă compenzarea. La aceeaș cerere se va alătura și un certificat dela percepție despre restanța de impozite pro 1932 (formular de compenzări).

Caransebeș la 5 Iunie 1935.

Cassa diecezană.

Proprietatea Consiliului eparhiei ort. rom. a Caransebeșului.

VILA DOBOȘAN

din Băile-Erculane



Otel cu bun renume aproape de centru. — Apaduct, lumină electrică, serviciu prompt, prețuri moderate. Regiune romantică, de o frumseță rară. — Vila stă oaspeților la dispoziție începând cu 1 Maiu până la sfârșitul lui Octomvrie. — Informațiuni dă:

Administrația „Vilei Doboșan“
din Băile-Erculane.

Tipografia și Librăria Diecezană

Caransebeș

Execută tot soiul de lucrări tipografice în cel mai scurt timp pe lângă prețuri convenabile. Are un mare depozit de hârtie.

Este bogat înzestrată și bine-asortată cu tot felul de cărți școlare, literare și științifice, requisite școlare și de birou.

Legătorie proprie.

